

A bírálóbizottság értékelése

1. Fejős Zoltán monográfiája hiánypótló mű. A jelenkor anyagi kultúrájának változása az 1960-as évektől, s még inkább az 1980-90-es évektől felgyorsult, a jelenkor múzeumi etnográfiája is változott. A kortárs jelen megörökítése folyton új feladat elé állítja a múzeumokat, noha azok nemzetközi szervezetei (az ICOM és illetékes bizottságai) már 1983 óta szorgalmazzák a jelen múzeumi megörökítését, tárgykollekcióinak kiépítését, minél teljesebb dokumentálását.
2. A változó jelen múzeumi etnográfiájának problematikájával, új kihívásaival hazánkban a budapesti Néprajzi Múzeum Fejős Zoltán vezetésével nézett szembe az 1997–2013 közötti másfél évtizedben. Akkor vált a szerző a jelenkor múzeumi kutatásának nemzetközi rangú tudósává, az irányzat hazai programadó vezetőjévé. Értekezésének jelentős eredménye a címben jelölt problematika elméleti, módszertani kereteinek széles nemzetközi irodalom bevonásával történt bemutatása.
3. Az idézett, és a szerző által szakirodalomból és múzeumlátogatásból egyaránt jól ismert amerikai, brit, francia, német, svéd, finn, norvég, dán, észt, horvát, cseh, szlovák, osztrák, lengyel példák bőséges empirikus anyagot szolgáltatnak a jelenkorkutatás európai és amerikai távlatainak bemutatásához. Ezek olyan új megközelítéseket tartalmaznak, mint például a *jelenkor régészete*, a *materialitás*, a *participációs elv* érvényesítése, a *digitális fordulat* következményeinek számbavétele.
4. A jelölt elsőként tekintette át a múzeumi jelenkutatás hazai történetének előzményeit és az 1970-2010 közötti, legutóbbi periódus kísérleteinek, a tematika és a kutatási irányok változásainak menetét, legfőbb tanulságait.
5. Az értekezést megalapozó *MaDok* (a *ma dokumentálása* alapján képzett betűszó) adatbázis létrehozása a Néprajz Múzeumban Fejős Zoltán vezetésével és az általa kidolgozott kutatási program alapján történt 2002–2003-ban. A program keretében 2013-ig megvalósult múzeumi kiállítások, megjelent füzetek, tárgykollekciók a jelenkor múzeumi kutatásának legjelentősebb hazai eredményei, melyek tanulságai megjelennek az értekezés harmadik nagy fejezetében.
6. Fontos része az egész gondolatmenetnek a jelen megmutatása iránti felelősség hangoztatása, ami a múzeumi munkát kiemeli a saját zártságából, és átviszi a társadalom szélesen értelmezett mezejére.
7. Az értekezéshez csatolt *Irodalomjegyzék* (pp. 311-392) a tárgykör legteljesebb bibliográfiája, mely a jelenkor anyagi kultúrájának, „múzeumi etnográfiájának” kutatását a jövőben is orientálni fogja, segíti az egyetemi oktatást és jelenkor kutatásában érdekelt kutatók, műhelyek munkáját.